

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003411

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зюзін Юрій Вячеславович

2. Yurii Ziuzin

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4656-275X

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 016

Назва наукової спеціальності: Спеціальна освіта

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Спеціальна освіта

Дата захисту: 02-09-2026

Спеціальність за освітою: диплом спеціаліста

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 000000000

Місцезнаходження: -----, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15459

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.23.05, 14.23.09, 14.29.29

Тема дисертації:

1. Корекція порушень мовленнєвого розвитку дошкільників 3 – 5 років із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичного виховання
2. Correction of speech development disorders in preschool children aged 3–5 with level III general speech underdevelopment by means of physical education

Реферат/анотація:

1. На основі аналізу вітчизняних і закордонних наукових джерел із проблематики дисертаційного дослідження проаналізовано сучасний стан наукових досліджень із проблематики використання можливостей моторної сфери дітей дошкільного віку для корекції порушень їхнього мовленнєвого розвитку. Визначено теоретико-педагогічні основи взаємозв'язку фізичного виховання та мовленнєвого розвитку зазначеної категорії дітей: морфологічна і функціональна анатомо-фізіологічна побудова великих півкуль головного мозку дитини, а також філогенетично сформовані проєкції тіла й внутрішніх органів у ній доводять тісний історичний зв'язок моторної сфери з мовленнєвими центрами та в цілому з формуванням вищих психічних функцій дитини. Таким чином, існують усі передумови використання значного потенціалу

моторної сфери, рухової діяльності дитини в контексті покращення та корекції її психомовленнєвого розвитку. Резюмуючи історичний аналіз теоретико-методологічних напрацювань фахівців, слід зазначити перспективні напрями корекції мовленнєвого розвитку дітей засобами адаптивного фізичного виховання: 1. Фізичний і психічний розвиток дитини слід розглядати як єдиний взаємопов'язаний процес загального психофізичного становлення особистості. При цьому вчені визнають примат моторики, тобто ведучу інтегративну роль моторного аналізатора в існуючому комплексі усіх аналізаторних систем. Ручна предметно-маніпулятивна діяльність дітей раннього й дошкільного віку потужно стимулює формування нейронних структур півкуль головного мозку, що відповідають за психічний розвиток дитини, зокрема розвиток її мовлення. Синхронізація основних рухів дитини, рухів кисті, мимічної мускулатури і язика можуть суттєво стимулювати розвиток нейронного субстрату мовленнєвих зон головного мозку. У ширшому сенсі слід вести мову про «координацію всіх координацій», включно з додатковими (зорово-моторну, окуло-моторну, вестибулярну та подарну). 2. В основі повноцінного психічного розвитку дитини (включаючи її мовленнєвий розвиток) лежить своєчасне формування підкоркових нейронних структур головного мозку, які являють собою своєрідний фундамент для ефективного функціонування вищих психічних коркових функцій. На ранніх етапах зростання дитини стимулюють розвиток цих підкорково-коркових нейронних структур різні види повзання, які в нормі виконуються на основі перехресної координації верхніх та нижніх кінцівок. 3. Ритмізація рухово-ігрової діяльності (глобальних рухів всього тіла та кінцівок, рухів кистями (пальцями), артикуляційних рухів) дитини в комплексі з іншими корекційними напрямами може помітно покращити її мовленнєвий розвиток. Плавність, пластичність рухів тіла та кінцівок стимулює формування управлінських механізмів (сервомеханізмів), що позитивним чином впливає на загальний психофізичний розвиток дитини, зокрема мовленнєвий розвиток. Мовлення, виразність рухів, миміка та емоції дуже тісно пов'язані між собою – тому можна вважати емоційний супровід рухово-вербальної діяльності потужним стимулятором мовленнєвого розвитку дитини. Перераховані вище перспективні напрями використання потенціалу моторної сфери дитини в покращенні її мовленнєвого розвитку дозволяють виокремити основні принципи корекційної роботи: комплексності, примату моторики, сомо-нейро-психічної триєдності, генерування збудження, гармонізації міжпівкульних взаємовпливів, онтогенетичний, принцип «координації всіх координацій» (координаційних трансформацій). Ці принципи необхідно покласти в концептуальні підвалини використання значних можливостей моторної сфери та рухової діяльності дітей із ЗНМ в становленні й корекції їхнього мовленнєвого розвитку. Розроблено та впроваджено інтегровану методику корекції порушень мовленнєвого розвитку дошкільників із загальним недорозвитком мовлення III рівня засобами фізичного виховання та експериментально перевірити її ефективність. Створено модель функціонування цієї методики, яка повинна складатися з таких структурних компонентів: цільового (кінцевий корекційний результат), моніторингу мовленнєвого розвитку дітей із загальним недорозвитком мовлення, планування корекційної роботи, змісту корекції мовленнєвого розвитку дітей засобами адаптивного фізичного виховання; контролю за корекційним процесом та його коригування.

2. Based on an analysis of domestic and international scientific sources related to the dissertation topic, the current state of research on the use of the motor sphere of preschool children for the correction of speech development disorders was examined. The theoretical and pedagogical foundations of the relationship between physical education and speech development in this category of children were identified. The morphological and functional anatomical and physiological structure of the cerebral hemispheres, as well as the phylogenetically formed representations of the body and internal organs within them, demonstrate a close historical relationship between the motor sphere and speech centers, as well as with the formation of the child's higher mental functions in general. Thus, all prerequisites exist for utilizing the significant potential of the motor sphere and motor activity in improving and correcting children's psycho-speech development. Summarizing the historical analysis of theoretical and methodological achievements in this field, the following promising directions for correcting children's speech development through adaptive physical education can be identified: The physical and mental development of a child should be regarded as a unified, interrelated process of overall psychophysical development. Researchers recognize the primacy of motor functions, i.e., the leading integrative role of the motor

analyzer within the system of sensory analyzers. Manual object-manipulative activities of infants and preschool children strongly stimulate the formation of neural structures in the cerebral hemispheres responsible for mental development, particularly speech development. Synchronization of a child's gross motor movements, hand movements, facial expressions, and tongue movements can significantly stimulate the development of the neural substrate of speech areas in the brain. More broadly, attention should be paid to the "coordination of all coordinations," including additional forms of coordination such as visual-motor, oculomotor, vestibular, and postural coordination. The foundation of a child's полноцен mental development, including speech development, is the timely formation of subcortical neural structures of the brain. These structures serve as a foundation for the effective functioning of higher cortical mental functions. During the early stages of development, the growth of these subcortical-cortical neural structures is stimulated by various forms of crawling, which normally involve cross-lateral coordination of the upper and lower limbs. The rhythmic organization of motor-play activities (global body and limb movements, hand and finger movements, and articulatory movements), combined with other corrective approaches, can significantly improve speech development. Smoothness and plasticity of body and limb movements stimulate the formation of control mechanisms (servomechanisms), positively influencing the child's overall psychophysical development, including speech development. Speech, expressiveness of movement, facial expressions, and emotions are closely interconnected; therefore, the emotional accompaniment of motor-verbal activities can be considered a powerful stimulus for speech development. The above-mentioned promising directions for utilizing the potential of the motor sphere to improve speech development make it possible to identify the following key principles of corrective work: the principles of comprehensiveness, motor primacy, somatic-neural-psychological unity, excitation generation, harmonization of interhemispheric interactions, the ontogenetic principle, and the principle of the "coordination of all coordinations" (coordination transformations). These principles should form the conceptual foundation for the use of the substantial capabilities of the motor sphere and motor activity of children with General Speech Underdevelopment (GSU) in the development and correction of their speech abilities. An integrated methodology for correcting speech development disorders in preschool children with Level III General Speech Underdevelopment through physical education was developed, implemented, and experimentally tested for effectiveness. A functional model of this methodology was created, consisting of the following structural components: goal-setting (final corrective outcome), monitoring of speech development in children with GSU, planning of corrective interventions, content of speech correction through adaptive physical education, monitoring and control of the corrective process, and its adjustment when necessary.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- 1. Зюзін Ю. В. Корекція порушень мовленнєвого розвитку дітей засобами фізичного виховання: монографія. Вінниця : ТВОРИ, 2025. 208 с. ISBN 978 - 617 - 552 - 790-0
- 2. Зюзін Ю. В. Ефективність використання тренажера «Ступалки-ЛОГОС» у поліпшенні психомовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Випуск 2 (143). Одеса, 2023. С. 34–40. DOI: <https://doi.org/10.24195/2617-6688-2023-2-4> URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/17848>

- 3. Зюзін Ю. В. Потенційні можливості активації моторної сфери дошкільників в корекції мовленнєвого розвитку (концептуальний підхід). Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. № 1 (125). Суми : Вид-во Сум. ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2023. С. 209–219. DOI: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2023.01/209-219>. URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/10/Зюзін.pdf>
- 4. Мора М. Д., Зюзін Ю. В. Модель комплексної корекції мовленнєвого розвитку дошкільників засобами адаптивного фізичного виховання. Грані. Науково-теоретичний альманах. Том 26 № 1. Дніпро, 2023. С. 74–79. DOI: <https://doi.org/10.15421/172312> URL: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/1844>
- 5. Зюзін Ю. В. Вплив дворучних силових маніпуляцій на мовленнєвий розвиток дошкільників. Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія № 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Випуск 95. Київ. 2023. С. 45–51. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.95.09>. URL: <https://chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/95/9.pdf>
- 6. Зюзін Ю. В. Формування мовленнєвого дихання у дітей засобами адаптивного фізичного виховання та логопедії. Збірник наукових праць: Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка. Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). Випуск 22. Кам'янець-Подільськ. 2023. С. 99–109. DOI: <https://doi.org/10.32626/2413-2578.2023-22.99-109>
- 7. Moga, M., Zuzin, Y. Method effectiveness of preschoolers' speech correction using adaptive physical education. Edelweiss Applied Science and Technology, 8(6), 2024. 2560–2571. DOI: <https://doi.org/10.55214/25768484.v8i6.2507>
- 8. Зюзін Ю. В. Особливостей моторної та вербальної сфер дошкільників із мовленнєвими порушеннями. Педагогіка й сучасні аспекти фізичного виховання : збірник наукових праць VIII Міжнародної науково-практичної конференції (16–17 листопада 2022) / за заг. ред. С. О. Черненка. Тернопіль-Краматорськ : ДДМА, 2022. С. 151–155.
URL:<http://www.ddma.edu.ua/docs/kafedry/fizv/NRMD/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%>
- 9. Зюзін Ю. В. Модель можливостей моторної сфери дітей-логопатів в корекції їхнього мовленнєвого розвитку. Корекційно-реабілітаційна діяльність: стратегії розвитку у національному та світовому вимірі : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (23 листопада 2022 року, м. Суми). Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2022. С. 213–216. URL: file:///D:/Канд-ая%20Зюзин/Конференции/2.%20Суммы%2023.%2011.%2022%20+/Збірник%20VIII%20Міжнар%20конф%20(2
- 10. Зюзін Ю. В. Принципи корекції мовленнєвого розвитку дітей засобами фізичного виховання. Збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науковопрактичної конференції «Формування життєвої компетентності осіб з особливими освітніми потребами в системі позашкільної, спеціальної та інклюзивної освіти» / За загальною редакцією Ю. Д. Бойчука. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2023. С. 391–395. URL:<https://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/10567>
- 11. Зюзін Ю. В. Розвиток мовленнєвого дихання у дошкільників засобами адаптивного фізичного виховання. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції "Психолого-педагогічний супровід дітей з інтелектуальними порушеннями в умовах спеціальної та інклюзивної освіти". з міжнародною участю 9 листопада 2023 р. / за ред. Т.О. Докучиної, відп. секретар О.І. Дмитрієва. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2023. С. 105–107. URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/7678>
- 12. Зюзін Ю. В. Релаксаційні техніки в руховій корекції дошкільників із загальним недорозвитком мовлення. Спеціальна освіта: проблеми та перспективи. Тези за матеріалами XVI Міжнародної науково-практичної конференції (18–19 квітня 2024 року) за ред. О. Гаврилова. Кам'янець-Подільський. Видавець Ковальчук О. В. 2024. С. 94–96. URL: <https://logo.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/05/Збірник-тези-16-Міжнародної-науково-практичної-конференції-18-19.04.-2024.pdf>
- 13. Зюзін Ю. В. Формування зорово-моторного пальцевого праксису за інноваційною методикою «ШАШКИ». Тези за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Формування життєвої компетентності осіб з особливими освітніми потребами в системі позашкільної,

спеціальної та інклюзивної освіти» (13-14 травня 2025р.): збірник наукових праць. Харків: ХНПУ імені Г. С. Скороводи, 2025. С.114-118. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/15b8140e-fa79-4e48-8443-e83d83af3fff/content>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мога Микола Данилович
2. Mykola Moha

Кваліфікація: д.пед.н., доцент, 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 000-0001-6463-9426

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/AAB-7079-2020>

<https://www.scopus.com/search/form.uri?display=basic&zone=header&origin=%20https://orcid.org/0000-0001-6463-9426>

https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&user=tLVDUVcAAAAJ&view_op=list_works&gmla=AJsN-F5Hc_e0SF0kNFj1dbYZrGzmDrvupq7N2z5K1yfUdkdOYI8BloMRRY2O1A52N31QzjTcPL_pO57UmwfUm2YQZCzFyie-I-MRV4N_kcsQ27DOjfigWGajayvCtG_MKG_cjVXc2NBRcr4cIRytYn-NoiHWmA2aohwehTDZDoNSSrmHN7nqZpJIpTdw16NL7gQK-eSuwfNJ3x22NVtMiQ24QVJeWv6PQ

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Боряк Оксана Володимирівна
2. Oksana Boriak

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2484-1237

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=af93GsQAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Галущенко Вікторія Іванівна

2. Viktoriia Halushchenko

Кваліфікація: к.пед.н., доц., 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7554-9829

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єфименко Микола Миколайович

2. Mykola Yefymenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7539-8007

Додаткова інформація: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/HNI-8192-2023>
https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&view_op=list_works&gmla=AJsN-F527ydlF9AEUo9tkyoTZ2MQEmGCZN5MacsuQL2_0MvYs8j4x5FVG1_lCxPK_OoGDxmhm9b-LiZFoThCxVQE1hqzcZKmc398n2i0KT6HZZzl7CxRsqrLtzyawhE3sciMtHjGiX_S&user=UpbNMakAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приходько Тетяна Павлівна

2. Tatjana Prikhodko

Кваліфікація: к. пед. н., доцент, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0138-2592

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/search/form.uri>

<https://www.webofscience.com/wos/author/rid/S-7316-2018>

<https://scholar.google.ru/citations?hl=ru&pli=1&user=rgknc1sAAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Іванчук Сабіна Айдинівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Іванчук Сабіна Айдинівна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Вознюк Анна Анатоліївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна